

पतंजलि विश्वविद्यालय
University of Patanjali
Examination May-June-2023
एम. ए. संस्कृत व्याकरणम्, द्वितीयसत्रम्
तृतीयपत्रम् - संस्कृतव्याकरणम् (7)

समय : होरात्रयम्

पूर्णाङ्कः 70

निर्देश : अस्य प्रश्नपत्रस्य सप्तत्यङ्काः निर्धारिताः सन्ति, अङ्कनिर्देशः प्रतिखण्डं द्रष्टव्यः, सर्वे प्रश्नाः समाधेयाः।

(व्याकरणमहाभाष्यम्)

1. पृष्ठेषु पञ्चसु त्रयः प्रश्नाः समाधेयाः। (3 x15 =45)
 - (1) सुबामन्त्रिते पराङ्गवत्स्वरे, अस्य भाष्यं प्रतिपादनीयम्।
 - (2) तृतीया तत्कृतार्थेन गुणवचनेन, अयं योगो भाष्यमनुसृत्य स्पष्टीक्रियताम्।
 - (3) किं जहत्स्वार्था वृत्तिराहोस्विदजहत्स्वार्था ? अनयोः को विशेष ?
 - (4) नञ्, इत्यस्य भाष्यं विधीयताम्।
 - (5) उपमानानि सामान्य वचनैः, अयं योगो भाष्यानु सारेणोल्लेखनीयः।
2. पृष्ठेषु अष्टसु पञ्च प्रश्नाः समाधेयाः। (5 x5 =25)
 - (6) खट्वा क्षेपे, क्षेप इत्युच्यते, किं क्षेपो नाम ?
 - (7) कथमाचार्यप्रभृतिर्ज्ञापयति, गतिकारकोपपदानां कृद्भिः सह समासवचनं सुबुत्पत्तेः ?
 - (8) चतुर्थी तदर्थार्थबलिहितसुखरक्षितैः, अस्य भाष्यं व्याख्याहि।
 - (9) अत्यन्तसंयोगे च, अयं योगो वर्णनीयः।
 - (10) नदीभिः संख्यासमासेऽन्यपदार्थे प्रतिषेधः।
 - (11) अक्षादयस्तृतीयान्ता परिणा पूर्वोक्तस्य।
 - (12) प्राग्वचनं समाससंज्ञानिवृत्यर्थम्।
 - (13) किं सब्रह्मचारी, इत्यत्र कः समासः ?

-----X-----